

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih
obakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.)
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm.
smrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadoljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.
Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročbo brez dopolne naročnine, ne upravnica na oziar.
Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: se
celo leto Kron 5.20, na pol leta Kron 2.80.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne franko-
vana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Natianila Tiskarna „Edinost“,
vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica
Giorgio Galatti šte. 20.
Poštno-hranilni račun šte. 841-652. TELEFON II. 11-57.

Naš položaj in naše delo.

Shod političnega društva „Edinosti“ dne 9. t. m.

V tržaškem mestnem svetu,

je nadaljeval dež. poslanec dr. Wilfan v
svojem govoru, smo zaposleni v vsestransko.
Sodelujemo pa seveda tudi pri stvarih, ki
so za okolico podrejene, za občino pa velike
važnosti. Delamo, da bi dosegli, kolikor se
da doseči, so pa v resnici le drobtinice, ki
jih dobivamo. Da bi mogli zastaviti delo v
velikih potezih, da bi dosegali velikih stvari
za naš narod, tega zadoščanja pa nimamo.
Lahko bi se v drugih razmerah dosegalo
marsikaj, ker bi nam pomagali pri tem
zmožnost, zrelost našega slovenskega življa,
trudimo se, a veliko se vendar ne da do-
seči. Zato pa bo v tem pogledu gotovo še
dolgo vrsto let naše poročilo suho, prazno.
Naša občina stopa v težko krizo. Preveč so
izdajali, preveč trošili in prav tako delajo
tudi še sedaj, čeprav se nahaja občina zares
v stiskah.

Občina nima denarja.

V občini vladajoča laškobiralna večina
je hotela s tekočim letom zvišati občinske
davke, da bi si opomogla, toda vlada jo je
opozorila, naj raje zdravo gospodari, šted-
ljivo gospodari, preden zopet poseže davko-
plačevalcem v žep. Blizu se proračunska
razprava za prihodnje leto in tu bo prora-
čun gotovo zopet skrčen. Bili pa moramo
vendarle pripravljati, da zopet določijo večje
zneske za svoje srednje šole. Razširili hočejo
svoje srednje šole na nekdanjem Basevilem
zemljišču, potem šole pri Sv. Ivanu, pri Sv.
Vitu, a za nas gotovo ne bodo imeli niti
besede.

Vlada je že začela pritiskati na občins-
ko upravo, toda vse njeno delo je le po-
lovičarsko. Ne upa se prijeti zla pri
korenini. Zna pač pritiskati pri
dokladah, prističi še zna pro-
račun; ne zna pa zbirati grehov
občinske in državne uprave, ki
so se zagrešili dolga leta sem,
in pa postavljati njihovo mesto
nekaj novega.

Namestnik je izpregovoril lepo besedo,
da Trst ne pripada samo Italijanom, temveč
vsem avstrijskim narodom. Je že prav, da
bi pripadniki vseh avstrijskih narodov smeli
tu dobiti svoj kruh, toda še nekaj bi bil
moral reči! Če je stvar taka, potem morajo
zavladati pri nas v Trstu enake razmere,
kakr v drugih avstrijskih mestih, v Celovcu,
v Gradcu, na Dunaju, kjer imajo domačini,
Nemci, vse pravice domačinov in jih tudi
vlada brani v teh njihovih pravicah. Reči bi
moral, dav Trstu domači prebi-
valci niso le Italijani, ne le
samo Nemci, temveč tudi Slo-
vence! Pričakujemo torej od
vlade, da to enkrat prizna in se
tudi ravna po tem. Vidimo pa, da
vlada ne ravna tako, vidimo da
minimamo tistih pravic, kakor
vsi drugi, vidimo celo, da nas tu
niti kot tuje ne počajo upošte-
vati. Opozorjamo namestnika na razne
pošne, sodne urade, na urad samega na-

mestnišvenega svetovaleca, na policijske, pri-
staniške oblasti, kjer se nahajajo gospodje,
ki nas ne le ne poznajo, nas nočejo poznati,
temveč ki bi nas hoteli utopiti v žilci vode.
O kakem slovenskem duhu v teh uradih ni
ne duha ne sluha!

Čas bi bil, da se mi tržaški Slovenci
navzamemo neke navade. Začeli so nas
namreč pitati z očitanjem, da naš patrijoti-
zem ni najčistejši, in vsak izmed nas ima
najbrž neke zaznamovanih po več črnih pik.
Začeli so nam očitati, da smo
velezdajalci.

Če se je torej že začela ta lepa igra v
Avstriji, da kar po cele narodne skupine
sumničijo kot velezdajalce, obrnimo tudi mi
sulico in recimo: vi slavni uradi, ve držav-
ne oblasti, ki vas plačujemo, da varujete
državo, ki ste plačani od nas, da varujete
zakone, pred katerimi smo vsi ravnopravni,
ki dajo državi stalnost in zagotavljajo mir
med narodi in ljudstvom;

ali ste vi patrijotični?

Ali je to patrijotično, kakor delate vi v
Trstu? Ali je to patrijotično, da nas na
pošti žalijo zaradi našega jezika, da nas te-
lefonске gospodične šikanirajo, da nas pri
pristaniški oblasti preganjajo od sobe do
sobe, preden dobe človeka, ki zna govoriti
z nami v našem jeziku? Ali je to patrijoti-
čno, da na sodišču ni niti enega sloven-
skega napisu, temveč samo italijanski in da
bo morda v novem poslopu prav tako? Vprašujemo le: kdo daje več patri-
jotizma: mi, ki plačujemo in mi-
rujemo na vse krivice, ki se nam
gode, ali vi, ki nam nedajete
pravic, ki nam gredo po zakonu,
na katerega ste prisegli, in nas
tako gonite čez mejo?

Zadnje ljudsko štetje je vsaj približno
pokazalo resnično število nas Slovencev v
Trstu in na podlagi tega števila tudi zahtev-
vamo pravic, ki nam gredo. Gotovo je, da
so se k slovenskemu občevalnemu jeziku
priznali le Slovenci, ne pa Italijani, in prav
tako gotovo je, da med osemi 60.000 ni niti
enega, ki bi ne bil Slovenec. Če je to torej
resnica, potem je vlada dolžna, da revidira
svoje delovanje. Mi nočemo, da bi se kršile
pravice koga drugega, hočemo pa pravic, ki
nam gredo, in vlada je dolžna, da reši to
vprašanje. Pravične končne rešitve zahtevamo
in vlada je dolžna, da uredi to stvar. Naj
le govori namestnik o Trstu, da pripada
vsem avstrijskim narodom, naj se zahteva
od nas, da bodimo patrijotični; toda ho-
čemo pa tudi, da so pred vsemi
patrijotični gospodje z zlatimi
ovratniki, ki so plačani zato, da so
patrijotje, in kot taki tudi
spoštujemo zakone in naše pra-
vice.

Pa še nekaj. V mestnem občinskem
svetu se je vršila

šolska debata,

v kateri so slovenski zastopniki dokazovali

pravico Slovencev do slovenskih šol. Itali-
jani so skušali ovreči te dokaze z zaničujo-
čimi argumenti, socialni demokrti pa so za-
vzemali svoje navadno stališče, po katerem
naj bi ostala cela kora in zelje. Padla je
tudi beseda o italijanski univerzi in prav
danes se vrši o tej stvari shod v Politeama
Rosselli, kar nam daje priložnost, da izpovemo
svoje stališče napram temu vprašanju. Pravi-
mo torej, da se nam zdi ta zahteva, kolikor
je kulturna, kolikor bi ta nova naprava odgo-
varjala kulturnim potrebam Italijanom, po-
polnoma upravičena. Saj bi s tega stališča
priznavali pravico do ljudskih in srednjih
šol, celo univerze tudi Turkom v Londonu.
Toda vsaka taka zahteva se mora presojati
v okviru vseh drugih razmer. Tako pa, če
upoštevamo, da Italijani v Reziji tamošnjim
Slovincem prepovedujejo celo slovenske
moltvenike, da Nemci na Dunaju ne dovo-
ljujejo čeških šol, da Prusi odganjajo Po-
ljake z njihovih zemljišč in mučijo njihove
otroke: potem je treba taka kulturna vpra-
šanja, kakor je italijansko vseučilišče, raz-
pravljati le v zvezi z drugimi. Zahteva Itali-
janov po univerzi je potemtakem sicer pra-
vična; toda če pa v istem Trstu, kjer naj
bi bil njegov hram najvišje znanosti in vede,
če v tem Trstu hoče ta narod odrekati
slovenski par pravico, da bi slovenski
otroci smeli s svojim učiteljem govo-
riti v svojem jeziku, da bi se mogli učiti
v svojem slovenskem jeziku: potem mu od-
reka mo tudi mi pravico do najvišjega učili-
šča. Ko od nas prejemajo davke,
vse, a ko mi zahtevamo zase naj-
elementarnejšo kulturno pra-
vico, da ne bi doživljala sloven-
ska mati, da se jej dete odtuji,
pa nam tisti, ki sedaj razgretih
glava manifestirajo za svoje
najvišje učilišče, odgovarjajo
z — ne: potem je njihova

zahteva italijanske univerze nemoralna,
hinavska,

potem se moramo mi Slovenci v
imenu kulture in morale upirati
tej njihovi zahtevi. Strinjamo
se sicer z laško vseučiliško za-
htevo, upiramo pa se nje ure-
ničenju v zahtevanem kraju in
času z ozirom na italijansko
krivičnost. Ko bo danes izzvenel
akord navdušenja z njihovega shoda, naj
se čuje vmes tudi glas slovenskega trža-
škega avtohtonega prebivalstva proti tem
krivičnikom in hinavcem, ki zlorabljajo
svoje kulturne zahteve, zatirajo naš mladi
narod, ki se hoče razvijati brez škode za
druge! (Odobranje!)

Prehajajoč h koncu je nato izjavil go-
vornik, da se bo pač morda zlorabljalo
ono, kar je rekel trdega, da se mu bo oči-
talo, da seje razdru. Toda to ni res, temveč
hotel je le, da bi se vsi oni, ki so sposobni
za delo, tudi pritegnili k delu. Današnja
naša enostavna organizacija ne zadostuje
več vsem zahtevam modernega časa. Dela
je preveč za sedanje sodelujoče moči; zato
pa bo tudi potrebno, če hočemo ohraniti
narodno čilost in ono probolno silo, ki jo
mora imeti v svojem boju, da pritegnemo k
delu vse sile.

Treba je združenja vseh moči,

društvo za prirejanje umetniško dovršenih
koncertov. Kot tako je bilo „Kolo“ vodnik
v pevskih zadevah in ustanovilo je „Zvezo
hrvatskih pevskih društev“, katero je skoro
izključno samo vodilo do l. 1897. Večinoma
na njegovo inicijativno se je ustanovilo širom
hrvatske zemlje preko 100 pevskih zborov,
katerih večina je prvi svoj arhiv prejela od
„Kola“.

Leta 1884. si je postavilo „Kolo“ skupno
s „Sokolom“ lasten dom v Zagrebu, l. 1885.
pa si je ustanovilo ženski zbor. Z mešanim
zborom se je lotilo „Kolo“ največjih svetov-
nih del in izvajalo je od l. 1891. naprej
sledenja dela: Verdi: „Requiem“ (6 krat);
Mascagni: „Cavaleria Rusticana“ (v obliki
koncerta 3krat); Rossini: „Stabat Mater“
(2krat); dr. Dvořák: „Stabat Mater“ (2krat);
„Mrtvaški ženin“ (2krat); „Te Deum“ (2krat);
Peters: „Vstajenje Lazarjevo“; Beethoven:
IX. simfonija (3krat); Weiss: Trumfator
(2krat); Klíčka: „Pogreb na Kaňku“; P.
Hartman: Sv. Frančišek (2krat); Fibich:
Pomladanska romanca; Händel: Alleluja;
Haydn: „Stvarjenje“ (3krat); Zajc: „Prvi
greh“ (3krat); „Stabat mater“ (3krat); „Oče
naš“ (2krat). Poleg tega pa je nastopilo
„Kolo“ dvakrat pred Nj. Veličanstvom ce-
sarjem, in parkrat pred drugimi člani vla-
darske rodbine. Vselej je bilo deležno za
precizno izvajanje laskavega priznanja in
najvišje zahvale.

Pa tudi literarno je delovalo „Kolo“.
Že leta 1863. je začelo izdajati zbirko hrvat-

ker jih tudi vse zahteva naloga, ki jo ima
vršiti naš narod v tej novi važni poziciji. I
kje so še potem one skupne višje naloge,
ki so nam jih zapustili naši stari, naloge, ki
jih je še treba udeležiti, kje je še zedinjena
Slovenija, kje zedinjena Jugoslavija? In do-
bre so te naloge, čeprav so stare! Italijani,
ko v 20 letih niso dosegli zedinjenja, niso
prenehali z delom, temveč so ga nadaljevali.
Srbi so delali enako in so tudi dosegli svoj
uspeh. Pri nas pa je vse drugače. Pri
nas vsaka nova generacija, ko
prihaja z gimnazije, z vseučili-
šča, prinaša novo modo, nova
načela in zametuje vse, kar so
storili in ukrepali njihovi pred-
niki. Drugi narodi so delali na
to, da bi se združili, mi pa hoče-
mo biti le Tržačani, Goričani,
Kranjci in nam je Slovenstvo,
Jugoslovanstvo v pravem po-
menu besede v resnici le —
frazza! Če bi imeli pri nas v resnici
pred očmi vedno isti cilj, isti, da se
tako reče, — državotvorni cilj, potem
bi pač ne pogrešali tistih, ki jih po-
šiljamo v Gradec, na Dunaj, v Prago
kot up naroda, ki pa se vračajo v
domovino kot trup naroda! (Burno
pritrjevanje!)

„Morda mi kdo,“ je rekel s pov-
zdignjenim glasom govornik, „zamerja
te besede (Viharno ploskanje), kakor
se mi je očitalo od tistih, ki smo
jih vabili k delu, pa niso hoteli
priti, da sem jih potem razžalil!
Poreče se morda, da hujškam.
Pravijo!

Hujškam, premišljeno hujškam

in to z namenom, da javnost sama
pritisne na svojo mladino, da pride
na delo! Ne spimo, temveč se zave-
dajmo svoje pozicije, in s tem zak-
ljučujem svoje besede!“

Po živahnem odobranju, ki je sledilo
govornikovim izjavam, je povzel za be-
sede g. Ernest Volarič, ki je, sam
delavec, pozivljaj zlasti delavstvo, naj si
obdrži te lepe besede govornikov v svojih
srh. Dela je treba in delavstvo naj se
trdno oklene političnega društva, ki vodi to
delo. Pride pa naj na delo tudi inteligenca,
zlasti tista, ki doslej ni delala drugega, nego
kritizirala po kavarah in gostilnah. Mi ho-
čemo delati, je rekel, ne pa krivično kritizi-
rati, da potem izgubljajo voljo za delo še
tisti, ki bi sicer radi delali. Zato pa tem
bolj odobravamo delo tistih, ki v resnici
delajo in jim izrekamo zaupanje. Bog jih
ohrani! Slava jim! — Predlagal je

zaupnico

državnima poslancema dr. Rybářu in dr.
Gregorinu ter vsem deželnim poslancem in
občinskim svetovalcem.

Predsednik dr. Slavik je dal zaupnico
na glasovanje in je bila sprejeta so-
glasno. Nato je zahvalil zborovalce na
lepi udeležbi in zaključil shod s povabilom
na občni zbor političnega društva in željo,
da bi se ga udeležili vsi kot društveni člani.

Kupujte Nar. kolek!

skih umetnih zborov pod imenom „Milovan“.
Razpisavalo je nagrade za najboljše skladbe
hrvatskih skladateljev in izdalo je v dveh
izdajah zbirko izbranih hrvatskih in sloven-
skih zborov pod imenom „Kolo“.

Za svoje narodno in kulturno delovanje
je prejelo od raznih strani laskava priznanja
in na hrvatsko-slovenski gospodarski razstavi
v Zagrebu l. 1864. in l. 1891. ter na mije-
niški razstavi v Budimpešti l. 1896. častne
diplome.

Lanijsko leto 1912. je hotelo praznovati
„Kolo“ svojo 50letnico. Od vseh strani šir-
nega slovenskega ozemlja so se priglasi-
le pevstva, da veličastno proslave pet-
desetletnico vrlih „Kolašev“ in da navdušeno
manifestirajo za slovensko pesem. A zopet
so nastopili na Hrvatskem žalostni časi in
s teškim srcem je moralo „Kolo“ odložiti
svečanostno proslavo. Mirno, a vredno sebe
pa je proslavilo „Kolo“ svojo 50letnico s
slavnostnim koncertom, na katerem je izva-
ljalo slavno delo beneškega skladatelja Wolf-
Ferraia: „Novo življenje“ in za slavnost
komponirano Anton Andelovo „Hrvatsko
rapsoidjo“ za zbor, soli in orkester.

Danes je „Kolo“ v 54. letu svojega ob-
stanka. Z mirnim srcem zre na svoje dose-
danje delovanje. Vzbujalo in vzbudilo je
svoj narod in mnogo je pripomoglo, da stoji
danes na tako visoki kulturni stopnji med
Jugoslavlani. Jasno mu je pa tudi začrtana
pot v bodočnost: V kulturnem delu je moč
naroda in ponos Slovanstva. K. M.

PODLISTEK.

Hrvatsko pevsko društvo „Kolo“
v Zagrebu.

H koncertu v soboto, dne 15. novembra 1913
v našem „Narodnem domu“.

Vsem starejšim Tržačanom je že v do-
brem spominu veličastno narodno slavlje ob
priliki razvijanja zastave „Slovenskega delav-
skega podpornega društva“ v Trstu l. 1882.
pri Sv. Ivanu. Pri tej priliki je prvič pri-
hitelo v posete h tržaškim Slovincem za-
grebško hrvatsko pevsko društvo „Kolo“ in
s 34 pevci visoko povzdignilo slavnost.
Taktir je navdušila hrvatska pesem naše
ljudstvo, zbrano pri Sv. Ivanu, a danes po
preteku 34 let bo mogočno zaorila iz grl
vrlih „Kolašev“ v srcu Trsta — v ponosnem
našem „Narodnem domu“.

Kar je pevski zbor „Glasbene Matice“
v Ljubljani Slovincem, to je „Kolo“ Hrvatom.
Ustanovilo se je koncem l. 1862. z na-
menom, da v takratnih žalostnih in usode-
polnih Bachovih časih z navdušenjem pesmijo
vzbujajo in družijo Hrvate. Hrvatje, kruto tlačeni,
od Dunaja sem je pihal nemški veter in
po „Musikvereinu“ je odmevala po Zagrebu
nemška pesem. Mladina, zbrana v zboru
„Musikverein“, je zahtevala hrvatske in sploh
slovenske zборе; ker pa uprava ni hotela
temu ugoditi, se je ustanovilo hrvatsko

pevsko društvo ki si je na predlog poznej-
šega župnika Ivana Kučeha dadelo ime
„Kolo“. Že 26. novembra l. 1862. je pri-
dilo mlado „Kolo“ svoj prvi koncert v
„Gradlanskoj strjeljani“ in močno je od-
mevala kot prva točka sporeda od vrha
Zagrebske gore — Sljemena naša „Naprej
zastava Slave!“

Od takrat je nastopilo „Kolo“ nad tisoč-
krat in zmagovalno je ponoslo slovensko
pesem od Zemuna do Triglava, pa tja doli
do Dubrovnika. Bilo pa je tudi že parkrat
v slovenski Pragi in v Plzinu.

Delovanje „Kola“ se deli v dve dobi.
V prvi dobi, to je do 20letnice obstanka
„Kola“, je bil glavni namen društva, vzbujati
narodno zavest in gojiti slovensko, osobito
pa slovensko-hrvatsko vzajemnost. Ni je bilo
skoro narodne slavnosti na Hrvatskem, da
je ne bi povzdignilo „Kolo“ s svojo navdu-
šeno pesmijo. Pa tudi na Slovensko je pri-
hitelo rado. Dokaz temu poseti v Ljubljani,
Brezicah, Trstu itd. Leta 1875. je hotelo
obiskati raj Kranjske — Bled, a takratna
ljubljanska vlada mu je to prepovedala!

Čim dalje bolj pa je silila v društvu
na površje struja, ki je stremila po kolikor
močno visoki umetniški dovršenosti tako
glede izbora koncertnih komadov, kakor
glede njih izvajanja. Vedno pogosteje se
prikazujejo na koncertnih sporedih imena
svetovnih in slovenskih glasbenih velikánov.
Tako je nastopila za društvo druga doba
in „Kolo“ je postalo prvo hrvatsko pevsko

Domače vesti.

Občni zbor polit. društva „Edinost“ se bo vršil drugo nedeljo, dne 23. t. m. ob 10 dopoldne v veliki dvorani „Narodnega doma“.

Voilni odsek, ki ima nalogo, do tedaj sestaviti listo odborikov, ki naj se na občnem zboru predlaga, sestavljajo sledeči gg.: dr. Jos. Abram, Fran Kravos, I. Bolonič, Sorn, Bremic, Ferdinand Ferluga z Opčin, posl. Negode in Miklavčev.

Vsak član polit. društva, ki ima glede bodočega odbora kakšno željo ali kak nasvet, naj se obrne do enega izmed gori omenjenih gospodov.

Smrtna kosa. Včeraj je preminula gospa Antonija Martelanc, glavica mnogobrojne narodne rodbine „Pri Jurju“ v Barkovljah. Potrti rodbini naše sožalje!

Znak nove ere. V Kulu v Dalmaciji se je zgodilo nekaj, kar kaže v bengalični luči sedanjo ero, ki drastično označuje duha, s katerim je prežet sedanji režim. V Kulu je namreč neki orožnik na javni ulici strgal nekemu učitelju... sokolski znak, češ, da s taki znaki po zakonu zabranjeni!

Kako že pravi tista narodna pesem? Izvedel sem nekaj novega!... Doslej nisimo nič vedeli o eksistenci kakakega zakona, ki bi prepovedoval ravno sokolske znake. Saj dan danes nosi malone vsak drug človek, ki ga srečujemo, kak društveni znak, ne da bi to vzbujalo kak javen organ in ne da bi se bila doslej dogodila kaka nesreča za interes države!

Človek res že ne ve, ali naj bi se držal jezo in se jezil, ali pa naj bi se... zakrohotal! Pa res ni brez drastične komike, če vidimo, kako javni organi skrbijo za varnost države... s snemanjem sokolskih znakov na javnih ulicah, in kako so v svoji patrijotični službeni vnemi uverjeni, da vrše veliko delo, ko posezajo po — tuji privatni lasti!

Ali, kar je, — je! Tu ne koristita ne veselost, ne začudenje zmanjšanju z glavo. Neizmerna državniška... modrost visokih nositeljev sedanjega režima v Avstriji vidi v sokolskih znakih nevarnost za državo, ki nam je dan le omejen podložniški razum, je usojeno le — pokorjenje. Torej pokorimo se, da se nam kje na ulici ne prigodi coram populo kaj nepriljetnega. Samo to prošnjo bi si dovolili v svoji podložniški udanosti: da bi namreč mogočne oblasti objavili tisti zakon, ki prepoveduje nošenje sokolskih znakov!

Potem se bomo že kako tolažili s tisto znano staro resnico, da je le majhen korak od velikega do — smešnega! Resna stvar pa je vendarle, če snemanje sokolskih znakov na javni ulici po javnih varnostnih organih postaja — znakom nove ere!!

Rauberblatti. Iz Gorice nam pišejo:

„V soboto, 8. t. m., ko sem v knjižarni na goriškem državnem kolodvoru kupoval časnik, pristopil je neki železniški uradnik in zahteval od prodajalke: „Gebens mir a Rauberblatti“. Radoveden sem bil, kateri je ta tako počaščen list. No, prodajalka mu je izročila „Edinost“. Nekdo mi je povedal, da se kliče ta gospod Lukan“.

Ni radi brezpomembne osebe tega Lukana, da oporočamo javnosti ta slučaj. Nesramnost takega človeka nas ne dosega. Omenjamo tega dogodka za to, ker je to znak, v kakem duhu vzgaja režim na naših državnih železnica svoje udane. Kajti po imenih, ki jih ti ljudje dajejo slovenskim listom, smemo sklepati, kako cenijo pangermanizem na državnih železnicah — naše ljudstvo! Rauberblattinu odgovarja logično: raubervolk! Ne smatramo torej tega Lukana odgovornim za zagrešeni surov insult na škodo slovenskega imena, ampak odgovorni za tako podvljavnost in nesramnost so oni, ki te ljudi vzgajajo k fanatizmu in sovraštvu. To bodi še posebej povedano tudi g. Galambošu. Ta sicer sam na sebi ne posebno znamenit dogodek bodi v novo opozorjenje naših državnozbornih delegacij, da ne odneha, dokler se ne čistijo temeljito škandalozne razmere na državnih železnicah.

Italijanski tečaj se odpravi danes, dne 12. nov. Vsi oni, ki so se že prijavili, naj se udeležijo danes na Acquedotto 20. II. ob 7.30. Novi učenci se sprejemajo še vedno. Ker se je že doslej prijavilo zelo mnogo članov, zato se začne pouk takoj. Že danes se določijo stalne učne ure.

Podružnica CMD v Rojann priredi običajni vsakoletni Miklavžev večer za male in velike otroke dne 7. decembra t. l. v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojannu (pri cerkvi) z edino točko, nastopom sv. Miklavža s sijajnim spremstvom. Po nastopu Miklavža se vrši prosta zabava. Začetek ob 4.30 popoldne.

Radovoljni darovi, ki so namenjeni za hrano revnim otrokom, obiskujočim družbeni vrt, se hvaležno sprejemajo. — Darovi, namenjeni otrokom in odraslim, se bodo sprejemali v družbenem vrtu, ali pa v gostilni „Konsumnega društva“.

Pripravljalni odbor za sprejem zagrebškega pevskega društva „Kolo“ prosi

vljudno vsakogar, ki ima svežih cvetic na razpolago in bi jih hotel pokloniti za pozdrav zagrebških gostov, naj jih blagovolji oddati v Slovenski Citalnici (Nar. dom) tekmo sobote.

Zagrebško „Kolo“ v Trstu. Zanimanje za prihod in koncert tega uglednega hrvaškega pevskega društva je začelo prodirati v čimdalje širše kroge. Naša tozadevna prva notica je bila sprejeta v vseh slovenskih krogih Trsta in okolice z velikimi simpatijami. Posebno veliko je pričakovanje na koncert v soboto zvečer v Nar. domu.

Predvčerajšnjim smo komaj priobčili spored koncerta in cene za sedeže in vstopnice, in do včeraj popoldne so bile že razprodane lože in skoraj polovica sedežev. Bojimo se, da bo velika gledališka dvorana Nar. doma za ta koncert skoraj pretesna. Na vsak način naj si oni, ki se nameravajo udeležiti koncerta, preskrbe takoj listke. Udeležniki z dežele, ki mislijo priti na koncert lahko vpošljejo po pošti na kaznici znesek za zaželeno sedežo blagajniku g. Mahkoti (Trst, via Piccardi 28), ki jim proti povračilu poštne stroške pošlje dotične listke ali jih pa shrani do koncerta. — Cene sedežev so razvidne iz včerajšnje „Edinosti“.

V razstavnem oknu knjižarne Gorenjčeve je razstavljenih več slik in sicer pevski zbor „Kola“ in slike njegovega kapelnika Andeja ter solistov gosp. Vučkovića in Lowczyńskiego.

Pripravljalni odbor za sprejem Kolašev je določil, da bo poleg sprejema na kolodvoru še slovesen pozdrav gostov med koncertom.

Ni še popolnoma definitivno določena ura prihoda zagrebških gostov. Prvotno je bil določen prihod na 5.30 zvečer v soboto z osebnim vlakom južne železnice. Ne vemo pa, če se morda ne izpremeni ta ura prihoda. Na vsak način jo sporočimo, čim bomo točno znali, ker se namerava marsikdo udeležiti sprejema. Ker pride tudi okoli 40 gospa in gospodičen pevk — Kolašic, se udeležijo sprejema tudi več tukajšnjih slovenskih gospa in gospodičen. Kakor čujemo, se pripravljajo tudi po raznih krajih ob progi južne železnice od Divače sem, da prisrčno pozdravijo zagrebške goste na kolodvorih Divače, Sežana, Opčine, Proseka, Nabrežina, Giljan in Miramar ter ob progi v Barkovljah.

Slovensko gledališče

v Trstu.

Prošlo nedeljo ste bili v našem gledališču dve predstavi. Popoldne je bilo poskrbljeno za zabavo našim malčkom: igrala se je „Pepelka“. To so se pač iskrla očesa malim gledalcem, ko so gledali lepega Krasnoslava in ljubko Pepelko in ročice so ploskale, da so skoraj začele boleti. To je bila enkrat res „hvaležna publika“, ki se je tako prisrčno smejala vsakemu skoku in vsakemu nedolžnemu dovčlu. „Ah, ali je bilo smešno!“ — so pripovedovali malčki. Vse drugo je bilo lepo in dobro, samo hudobna Sloba in njeni hudobni hčeri niso ugajale. Imele so sicer lepe obleke, celo rdeče, a bile so vzlic temu — grde! Dobra je bila celo stara Valpurga. Najlepša je bila seveda Pepelka, tudi tedaj, ko je bila v črnem plašču. „Ej, pa sem videla, da je imela zlato obleko že spodaj, še preden je jo je dala Valpurga,“ je rekla mala gledalka. „Pa veš! Godba ni nič igrala takih pesmic, ki jih zaam jaz. Ali ni bila nobena slovenska? Veš, celo tisto italijansko „luno“ so igrali, slovenske pa ne!“ Silno „smešni“ so bili gospod Dragutinovič (tega pozna), ki je hotel v copatah na ples, pa Zolina in Koblica pa Purman ter kralj, ki je muhe lovil. Kraljič pa je bil prav gotovo tista „gospodična“, ki je bila Mjela v „Morali gospe Dulske“. Med „dobro“ spada tudi „berač“, ki pa je bil gospod Toplak. Skratelčki seveda tudi pridni. Prav dobro je tudi bilo, da je Pepelka odpustila svoji mamehi in njenima hčerama. — Tako mali.

Pripomnimo naj, da je pokazala gđ. Kavčičeva v ulogi Pepelke precej igralskega talenta in bi bilo želeli, da bi jo videli večkrat na našem odru v primernih ulogah.

V nedeljo zvečer je bila premijera Weberjeve romantične opere

„ČAROSTRELEC“.

Priznavamo prav radi prizadevanju našega gledališkega vodstva, da bi nudilo občinstvu čim največ novega; toda v naših razmerah je pač stvar taka, da se to prizadevanje le pretežko spravlja v sklad z drugim prizadevanjem istega vodstva, da bi bilo namreč ono „čim največ novega“ tudi vedno — dobro, ker manjka za to potrebnih moči in potrebnega časa. In tako se potem dogaja, da prihajajo na oder stvari, ki niso dovolj temeljito pripravljene, a končna posledica te prevelike hitrice je — neuspeh, kakršnega moramo, žal zabeležiti tudi glede na nedeljsko operno premijero.

„Čarostrelec“ je delo, v katerem se je Weber popolnoma otrese italijanske šole, ki je skoraj edina vladala v Nemčiji par desetletij pred začetkom 19. stoletja in tudi še par desetletij pozneje, in je ustvaril nekaj samostojnega. Nemci smatrajo „Freischütz“ za najboljši pristno nemško opero vse do Wagnerjevega „Nibelungenringa“. Gotovo je,

da „Čarostrelec“ daleč prekaša vsa ostala Weberjeva dela in da je skladatelj vili vanj velik del svoje ustvarjalne sile. Nemci pristejajo to opero klasičnim glasbenim delom. Opera sama zahteva dobrih moči in to prav tako v solih, kakor v zboru, kateremu je določena precej velika, ne prelahka naloga, pravi glasbeni komentar solom. Velike zahteve stavi dostojna uprizoritev tega dela tudi v sceničnem oziru, posebno v drugi sliki drugega dejanja, v „Volčjem brezdnu“.

„Čarostrelec“ so uprizorili pri nas po prvotni partituri, brez predigre, ki kakor znano ni Weberova, in je bila dodana operi pozneje. Resnica je, da je delo s predigro precej lažje razumljivo, ne izgublja pa brez nje tudi ničesar na svoji lepoti.

Po ouverturi, za katere dobro umevano in izrazito izvajanje je občinstvo izreklo svoje priznanje kapelniku g. Poliču z obilnim odobravanjem, nastopa mešan zbor s svojim uvodnim zborom, ki so ga peli res dobro. Čuli je bilo prav prijetnih tenorskih glasov, in celo oni nagajivi „he, he, he“ v ženskih sekundah v vpadajočimi moškimi glasovi so se posrečili prav dobro. Enako se je tudi dobro držal zbor v sledečem tercetu. Precej brezizrazen je bil nato oni začetni zbor v „Volčjem brezdnu“. Poznejšega enoglasnega zbora divjih lovec ni bilo čuti. Prav ljubka je bila narodna pesem o deviškem vencu Naravnost mučen pa je bil v zadnji sliki zbor lovec in le za izpoznanje boljji za ključni zbor. Na vsem se je videlo, da je prišla opera, vsaj za zbor, veliko prezdolj na oder, da so pevci pač znali začetne zbere, pozneje pa da jim je manjkalo vsega, not in teksta. Čim dalje proti koncu, tem slabše. Manjkalo je vaj, vaj in še enkrat vaj, in gledališkemu vodstvu bi prav toplo priporočali, naj s takimi prisiljenimi, a ne naštudiranimi stvarmi ne prihaja na oder. Res je, da pri nas nimamo sredstev za take glavne izkušnje, kakor jih imajo na večjih odrih, kjer se lahko opili, kar je še neuglajenega, a zato naj se da kapelniku več časa, da bo mogel z zborom, ki ima čas za vaje samo v večernih urah, naštudirati stvar tako, da ne bo potem poloma na odru pred občinstvom. Upamo torej, da ta resna beseda ni bila izgovorjena zastoj.

Glede solistov se moremo s prav majhnimi izjemami izraziti le pohvalno in tu gre gotovo prvo mesto gospici Fritzevi v ulogi Agate, ki se je izkazala i glasovno i interpretativno kar najbolje in to prav posebno v veliki ariji v drugem dejanju, v kateri je dovedla svoj dobro šolan, primeroma dosti jak in vseh legah prijetno zveneči glas do polne veljave. Precej znatna višina je ni delala nikake težave. Izgovor je bil jasen. Splošno, jako lepo izvedena uloga v vsakem pogledu.

Enako priznanje gre tudi gospici Lepuševi v ulogi Anice, ki zahteva dobre, rutinirane pevke, z gibkim, prožnim glasom, precejšnjim obsegom in nemalo vztrajnostjo. Njena pevka uloga je največja, tudi kolikor toliko kolorirana, in reči je treba, da jo je izvedla izredno dobro. V g. Lepuševi imamo moč, za katero nas bodo, ob primernem njenem nadaljnjem pevske študiju, gotovo zavidali drugi večji odri. Posebej naj omenimo arijo in duet v drugem dejanju, poznejši tercet, in potem romanco in arijo v tretjem dejanju pred prihodom družic. Proza je pri g. Lepuševi pač res precej nerazumljiva, a odpravili se da z vztrajno vajo tudi to.

Maksa je pel g. Dura in to v polno našo zadovoljnost. Res je, da ni to tenor bog zna kake sile, ima pa v nižjih legah, kakor smo že rekli, prav prijetno baritonso barvo, ki pa v višji legi dobiva značaj mehkega lirčnega tenorja. Priznati mu je treba izborno šolo. Za veliko arijo, ki zahteva v vsakem pogledu dobrega pevca, mu gre vse priznanje. Prav dober je bil tudi v tercetu z Agato in Anico v prvi sliki drugega dejanja, dočim naj bi bil v recitativu v „Volčjem brezdnu“ nekoliko izraznejši. V igri bi želeli nekoliko več življenja.

V pevske oziru prav dober je bil g. Rumpelj v ulogi Kašparja in mu gre pohvala zlasti za njegovo pesem in arijo v prvem dejanju. Težka je Kašparjeva naloga v „Volčjem brezdnu“ in g. Rumpelj jo je izvršil hvalevredno. Priporočali bi mu pa glede kratenj, da bi se odvadil onih predolgih korakov.

Svojo malo ulogo puščavnik je pel g. Primožič izborno. Pohvalno naj še omenimo Kilijana (g. Požar), g. Bordona v ulogi kneza Otokarja in pa v ulogi nadgozdarja Kuna g. Periča, ki ima sicer obsežen, sonoren bas, ki mu pa manjka ugaženost, šola. Ulogo Samiela je izpolnil g. Dragutinovič.

Da ni bilo one neprilike z zborom, bi bila opera dosegla prav lep uspeh; zato pa upamo, da se ta nedostatek odpravi do reprimze in da bomo tedaj slišali opero tako, kakor si je želimo, res dostojno.

V sceničnem oziru je bila opera uprizorjena prav čedno, celo tudi prizor v „Volčjem brezdnu“. Režiji vse priznanje. — r.

V četrtek zvečer ob 8.30 se ponovi sijajno uspela klasična tragedija Viljema Shakespeareja

„OTELLO“.

Ker še mnogi niso videli tega klasičnega dela, ga je stavila intendantca zopet

na repertoar. Tragedija je dosegla pri svoji premijeri velik uspeh ter pri občinstvu in kritiki obilno priznanje.

Predstava je izven abonementa. Vstopnice in sedeži so v razprodaji pri dnevi gledališki blagajni v „Narodnem domu“ (glavni vhod).

Društvene vesti.

„Zveza jugoslovanskih železničarjev“ priredi v nedeljo, dne 16. t. m., v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojannu točno ob 4.30 popoldne veselico s petjem, igro in plesom. Pevske točke izajja društveni zbor. Pri plesu in med točkami svira rojanski šramel oktet. Igra „Zamujeni vlak“ bo nudila obilo smeha. Za obilno udeležbo se najljubše priporoča odbor.

Prvo primorsko vojaško veteransko društvo v Trstu cesar Fran Josip I. obdari dne 2. decembra t. l. iz „stolnika vit. Bischoffa ustanove“ otroke ubogih in zaslužnih društvenikov z oblekami in obuvalom. Prošnje v katerih more biti na edena starost in 200 dotičnega otroka, se sprejemajo do 30. novembra v društveni pisarni, ulica Gelsi št. 12, I.

C. k. major Keršovani je za zgoraj imenovano ustanovo podaril K 10.

Pevsko društvo „Trst“ ima danes zvečer ob 8.30 pevsko vajo za mešan zbor.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“, Danes ob navadni uri sestane! Polnoštevna udeležba potrebna. Odbor.

Nar. delavska organizacija.

Zveza jugoslovanskih pekarskih pomočnikov priredi v petek ob 10 dopoldne važen shod v društvenih prostorih NDO, ul. Sv. Frančiška št. 2.

Podružnica N. D. O. pri Sv. Jakobu. Danes, v sredo, ob 7 zvečer odborova seja v „Delavskem kons. društvu“ pri Sv. Jakobu.

Socijalni demokrati so se na nedeljskem občnem zboru pekarske zadruge pokazali nasproti slovenski narodnosti v živi luči. Govorili so na njem samo v italijanskem jeziku, čeprav so tržaški pekarski pomočniki — razven par majhnih izjem — sami Slovenci, vsled česar je večje število narodno zavednih pekarskih pomočnikov, organiziranih v „Zvezi jug. pek. pom.“ dvorano demonstrativno zapustilo. Predsednik „Zveze“, tov. Pečar, ki je še ostal v dvorani, je hotel na razne laži in obrekovanja primerno odgovoriti, kar pa mu podvignja Kermoljeva toipa ni dopustila, ampak je šla nanj z brahijalno silo ter ga vrgla iz dvorane.

Konstatiramo, da so socijalni demokrati vpili: „Ven s Slovenci!“ — kakor da bi oni ker čez noč postali renjliki. So pač elementi, ki niti ne vedo, katera je njihova prava narodnost, čeprav so se rodili kot sinovi slovenskih mater. Kaj takega je mogoče le pri onih pekarskih pomočnikih, ki slepo siede Kermolju, ki ob vsaki priki sramoti Slovence, dasiravno je Krašovec. Sramota!

Poudarjamo, da so pametnejši socijalni demokrati, ki pa so v veliki manjšini, obsojali ta sirovi čin. Radi bi slišali dejstva, ki jih je nameraval navesti tov. Pečar, v katerih bi razkrinkal socijalno demokratično delovanje, ter ugovore, ki bi jih podal na ta dejstva sodrug Kermolj. Toda, ker tov. Pečarju niso pustili govoriti, je to znak, da so se ball stvarnih argumentov, da se Kermolj ni upal odgovorjati. S tem je potrdil, da je njihovo delovanje tako črno, da se sploh ne da zagovarjati.

Naglašamo, da se je na tem socijalno-demokratičnem shodu naravnost pljuvalo na vse to, kar je slovenskega. Kermoljevi nezavedni backi so pokazali, da so brez vsake pameti, ker bi sicer drugače postopali.

Obnem pa so se s tem občnim zborom socijalnodemokratični pekarski pomočniki pokazali v pravi italijansko-nacionalistični barvi. Sicer pa se bo o tem obširneje govorilo na shodu, ki ga sklicuje „Zveza jug. pek. pomočnikov“ za petek ob 10 dopoldne v društveni dvorani NDO, ul. Sv. Frančiška št. 2. Na tem shodu se dokaže, kake lumparije se dogajajo n. pr. v združni bolniški blagajni pekov, ki je v socijalno demokratičnih rokah. O tem, o čemer ni bilo mogoče govoriti v nedeljo, se bo govorilo v petek.

DAROVI.

— G.čna Sabadin Ivanka je darovala akad. fer. društvu „Balkanu“ za ljudske knjižnice 46 knjig, g. Hribar c. k. stražnik v pok. v isti namen 52 knjig. — Iskrena hvala.

— Zbirka 50 000 kamenčkov. V nedeljo 2 t. m. izkazanih 20736. Dalje nabral g. Vrtovec, 300, g. Zobec 100, skupaj torej 21136 — 32272 K. Ta teden smo se obr-

Turške srečke

so najbolj zanimljiva loterija, kajti vsaka srečka mora zadeti! Prospekte razpošilja Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

nili pismo do vseh nabiralcev, da nam pošljejo nabiralni denar, oziroma še neprodane bloke. Prosimo vladno, da se temu vabilu odzovejo. ODSEK

za centralno ljudsko knjižnico v Trstu, — Za bolnega Škerla daroval Nelme-novanc K 5.—. Prej. izkazanih K 13.—. Skupaj K 18.—.

Vesti iz Goriške.

Shod za italijansko vseučilišče v Trstu se je vršil v nedeljo opoldne in tudi v Gorici, in sicer v gledališču. Shod je bil precej dobro obiskan. Sprejeli so resolucijo, v kateri zahtevajo ustanovitve popolne ita-lijanske univerze v Trstu. Govorili so visoko-šolci Candutti, visokošolci Kocijančič, župan Bombič, poslanec Ušaj, visokošolci Březina, za laško ljudsko stranko je govoril urednik Stefani. Shod je končal brez incidenta.

Zveza mesarjev iz primor. kih dežel je zborovala v nedeljo v Gorici v prostorih trgovsko-obrtno zbornice. Med drugim je poročal tajnik Zveze, Polja, glede korakov, storjenih v namen, da bi odpadla kontrola finance glede užitnine; deželni odbor istrski in istrska trgovsko-obrtna zbornica se nista pobirala za to; zato je namestništvo od-bilo to zahtevo.

„Martinov večer“ „pri Jeleni“ v Go-rici, ki ga je priredil „Sokol“, je uspel prav povoljno v vsakem oziru. Zabave ni manj-kalo, večer je bil živahen in vsak udeleženec se je počutil prav dobro. Martinova gos se je združila prav visoko. Svitala je volajska godba iz Tolmina.

Umrl je v Gorici mons. Kodermac, kanonik, star 84 let.

Cerkveni tatovi v Furlaniji. V Caven-fanu so neznan tatovi udili v cerkev in po-brali iz nabiralnikov precej denarja. Nabiral-nik je našel nekdo pozneje slučajno na ne-kem polju. V Campolongo so tudi cerkveni tatovi poskušali svojo srečo, toda tam niso imeli sreče, nabiralnika niso mogli odpreti.

Prihodnje predavanje v Gorici se bo vršilo dne 22. t. m. Predaval bo g. pro-fesor Ferd. Seidl o rastlinstvu naših Alp. Predavanje g. profesorja so vsako leto dobro obiskana. Tako bo tudi letos!

Narodna šola na Blancah v Gorici, ki jo vzdržuje „Družba sv. Cirila in Metoda“, šteje letos ljudskošolskih otrok 96 (učencev 44, učenek 52); v otroškem vrtcu pa 120 (64 + 56).

V Mirnem bodo imeli dne 16. t. m. „Martinov večer“ v dvorani g. l. Marmolje.

V Gorici se je popilo piva v mesecu avgustu 2199,67 hl, v septembru pa 1801,95 hektolitrov.

Ustrelil se je v desno stran v prvi Ivan Birs v Bajl v Remberški občini. Nahaja se v goriški bolnišnici. Strel je ta obupni čin baje radi družinskih razmer.

Telovadno društvo „Sokol“ na Do-brovec priredil v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3.30 popoldne na Križadi v prostorih gosp. Kocijančiča javni nastop telovadcev. Nastopi se s prostimi vajami in na orodju. — Po telovadbi ples.

K obilni udeležbi vabi Odbor.

V Renčah se bo vršila dne 23. t. m. veselica tamburaškega in pevskega društva „Svoboda“. To je delavno društvo, ki je doseglo že lepe uspehe. Upriporijo Ganglovo znano dramo „Sin“.

BRZOJAVNE VESTI.

Poslanska zbornica.

DUNAJ 11. (Iv.) Rusini so tudi na da-našnji seji obstruirali, zunanje znamenje, da so se pogajanja v Lvovu ponesečila. Ka-akor smo že poročali, bo vlada še enkrat po-skušala s pogajanci in sicer to pot na Du-naju. Poklicala je za jutri h konferenci na-čelnike vseh volilnih reformi nasprotujočih poljskih strank in upa, da se ji morda ven-darje posreči, pregovoriti jih h koncilijant-nejšemu postopanju. Na Dunaju se nahajata sedaj tudi oba vodilna poljska škofa Teo-dorowicz in Wilczinski, ki bi vsled svojega velikega ugleda vplivala lahko odločilno na ugoden rezultat novih pogajanj. V rusinskih krogih prevladuje prepričanje, da bi vlada brez težav lahko spravila pogajanja v bolj-ši tek, samo če bi malo pritiskala na oba ime-novana škofa, sicer pa vlada tako v poljskih kakor rusinskih krogih veliki pesimizem.

Na današnji seji poslanske zbornice je ministrski predsednik grof Šürgkh odgo-varjal na češko interpelacijo glede uvedbe upravne komisije na Češkem. Njegov govor je bil sprejet z veliko hladnostjo. Le na koncu je prišlo do burnejših prizorov, ker so Rusini očitali vladi, da se briga samo za Češko, v Galiciji pa noče napraviti miru in reda. Šürgkhova izjava so vzbudila med Čehi splošno nezadovoljstvo, ker so se krila popolnoma z utemeljevanjem, s katerim je uvedla vlada znani cesarski patent, ki je ustanovil na Češkem upravno komisijo.

Zbornica je s 16 glasov večine in sicer z 202 proti 186 sprejela predlog, da naj se otvori o odgovoru grofa Šürgkha debata. Še včeraj se je zatrjevalo, da se bo našla večina, ki bo odklonila češko zahtevo in Nemci so delovali z mrzlično naglico na to, da bi zbrali koalicijo strank, ki bi stmo-glavila češki načrt. Vlada sama jim je po-magala pri tem poslu in se je še danes

dopolodne pogajala z Italijani in poslanci S. L. S., ki jih je skušala pridobiti za to, da bi se ali absenirali od glasovanja ali pa glasovali kar direktno proti češkemu pred-logu. A situacija se je kar na mah spre-mnila, ko se je izvedelo, da groze češki agrarci z obstrukcijo, če bi bila debata odklo-njena. To bi pomenilo močno ojačenje ru-sinske obstrukcije in parlamentarna usoda finančne reforme bi bila s tem zapečatena. Vlada se je zato premislila in protidebatna koalicija je razpadla. Za debato so glasovali vsi Slovani in del Italijanov, del krščanskih socialcev in celo več nemških nacionalcev pa se je pri glasovanju odstranilo iz zbor-nice.

Debata se bo vršila jutri. Načelniki strank se zjedinijo najbrže za t. zv. dnevne paralelne seje, tako da se bo na eni raz-pravljalo o finančnih predlogih, na drugi pa se bo vršila debata o Šürgkhovem odgovoru na češko interpelacijo.

Sicer postaja nervoznost med strankami vedno večja in splošno se označujejo izgled finančne reforme jako slabo. Celo v „Nat-onalverbandu“, ki sicer vedno drvi čez drn in strn za vlado, vlada čudno razpoloženje. Na današnji seji „Nationalverbanda“ se je namreč o Wolfovem predlogu, da naj Nemci toliko časa ne pripuste rednega zasedanja delegacij, dokler ne bo rešena finančna re-forma, razvila jako burna debata. „National-verband“ se je napram javnosti preveč obilgiral in tako se nahajajo sedaj Nemci v slepi celici, iz katere ne vedo izhoda. Seja je bila tako burna, da se je dr. Gross za-hvalil za predsedništvo „Nationalverbanda“ in so ga komaj pregovorili, da je pozneje svoj sklep preklical.

Zbornica je zborovala do poznih večer-nih ur. Koncem seje se je razpravljalo o nujnosti t. zv. učiteljskega predloga. V dvo-rani je bilo videti veliko število belih brošur, ki jih je poslala poslancem kranjska učitelj-ska zveza. Knjiga je nemški prevod znane brošure „Dejanja govore“, v katerem so opisane vse krivice, ki jih mora prenašati kranjsko napredno učiteljstvo od strani vla-dajoče večine v deželi. Brošura je vzbudila med poslanci veliko pozornost in je došla v zbornico ravno v pravem trenutku, ko se je razpravljalo o učiteljskem predlogu.

V naslednjem podajamo sejno po-ročilo:

Današnja seja se je pričela ob 3 popoldne. Zbornica je nadaljevala specijelno debato o zvišanju davka na žganje in je govoril generalni govornik kontra, socialist Gröger.

Göger je protestiral proti junktimu med finančnim načrtom in službeno prag-matiko in je izjavil, da so socialisti zlasti proti zvišanju davka na žganje.

Posl. Olesnickij, Rusin, je pripo-vedoval v stvarnem popravku, da je bil govor poslanca Kurylowicza na zadnji seji poslanske zbornice nezasiščena provokacija, ruska demonstracija v avstrijskem parla-mentu in težka žalitev Rusinov. Govornik je obširno polemiziral z izvajanj posl. Kurylowicza. Naglašal je tudi nujno potrebo poljsko-rusinske sprave. Olesnickij je go-voril do 6.45 zvečer, nakar je ministrski predsednik grof Šürgkh odgovarjal na in-terpelacijo glede uvedbe upravne komisije na Češkem.

Posl. Stanček je predlagal otvoritev debate o odgovoru grofa Šürgkha in sicer polmensko glasovanje. Posl. Steinhew-der je izjavil, da bo „Nationalverband“ glasoval proti predlogu. Pri polmenskem glasovanju je bil predlog sprejet z 202 proti 186.

Nato je bila seja v svrhu vpisa go-vorniške liste prekinjena. Po zopetni otvo-ritvi je govoril posl. Neunteufel k nujnemu predlogu posl. Pacherja glede „boljšanja učiteljskega položaja, za njim posl. Wüst, nakar je bila razprava pre-kinjena in so sledila vprašanja na pred-sednika. Ob 9.30 zvečer je bila seja zaklju-čena.

Prihodnja seja jutri ob 10 dop.

Javno priznanje.

Zavarovalnici „Oroati“ radi prizna-vamo, da je škoda na naši zgradbi hitro in vestno precejnila, ter nam likvidirano odškodnino v celem zavarovanem znesku kulantno izplačala.

Kranjčica, dne 10. oktobra 1913.
Anton in Terezija Zgonc.

Imperial
Figova kava
& kreno
najboljši kavni primerek.
Posod v prodaji.

Potrjim srcem naznanjamo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naša preljubljena mati, stara mati in tašča

Antonija Martelane

udova gostilničarja in posestnika pok. Jurja Martelane

danes, 11. t. m., ob 5 zjutraj po dolgi in mučni bolezn, previdena s svetimi zakra-menti za umirajočo, v 63. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb preblage pokojnice bo v četrtek, dne 13. t. m. ob 9 predpoldne iz hiše žalosti (pri Jurju) v cerkev, kjer se bo ob krsti brala sv. maša zadušnica in potem na barkovljansko pokopališče.

BARKOVLEJE, dne 11. novembra 1913.

Mihail in Angelj Martelane, sinova. — Marica Martelane por. Terčič, Anica Martelane por. Čjak, Alojzija por. Martelane in Angela Martelane, hčere. — Antonija Martelane roj. Besednjak, sinaha. — Anton Terčič, Ivan Čjak in Ferdo Martelane, zetje.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Trstu

registrovana
zadruga z ne-
omejeno zav.

sprejema hranilne vloge 4 1/2 %
in jih obrestuje po 4 1/2 %

po 4 1/2 % na dvomesečno, po 5 % na šestmesečno odpoved;
daje zadružnikom posojila po 6 % na poroštvo ali na vknjižbo
proti odplačevanju v mesečnih, četrtletnih ali drugače določljivih obrokih.

Urađuje se vsak delavnik od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne.

V lastni hiši — ulica Torre bianca št. 21.

Najnovije
kravate
srajce, ovratniki itd.
BOHINEC & Co
TRST
ul. Ponterosso
št. 8.

Dr. Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ul. San Lazzaro št. 17, I.

(Palazzo Diana)

Za cirkvijo Sv. Antona novega.

Sprejema od 12. do 1. in od 6 do 7 pop.

Ženske od 5 do 6 popoldne

Advokat

Dr. Jos. Ažman

Nov odvetnik in zagovornik

Ljubljana

Dunajska cesta 6/l.

Franjo Stančič

Trst - ulica Media št. 17 - Trst

priporoča svojo

trgovino jestvin in
kolonijalnega blaga

katera je vedno oskrbljena s svežim in
prvovrstnim blagom

— ZDRAVNIK —
Dr. D. KARAMAN
specializist za notranje bolezni in za
bolezni na dihalih (grlo in nos)
ordinuje na svojem stanovanju v Trstu,
Corso št. 12
od 11 1/2 do 1 1/2 in od 4 1/2 do 5 1/2 popoldne.
TELEFON 177/IV.

Franjo Stegú
Trst, ul. Caserma 19
priporoča cenj, občinstvu svoj
Buffet z vsakovrstnim preka-
jenim mesom. Salame, vsako-
vrstni sir in sardine. Vino in
pivo prve vrste.

Seno, krompir, jabolka,
furlanska vina
in druge poljske pridelke na debelo
dobavljajo tordka
J. Kovačič & Co.
St. Peter na Krasu.

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHNIGG)

TRST, VIA S. CATERINA STEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni.
8—9 in 2—3 in specijalist za kožne in
vodne (spolne) bolezni: 11 1/2—1 in 7—7 1/2.

Od dobrega najbolje!

Singer Co. del. dr. za šivalne stroje
Trst, Corso 20, ulica Carlo Ghega 13.

Popravila strojev vseh vrst, strokovnjako
in najceneje. — Brezplačen pouk v šivanju,
vezanju in krpanju.

Šivalni vzorci in ceniki zastoj.

Avtoriziran elektrotehniški mehanik
Vittorio Ban Trst, ulica S. Anastasio 22.
TELEFON ŠTEV. 21-84
PREVZEMAJO SE INSTALACIJE
električnih luči, motorjev, električnih zvoncev, telefonov in strelovodov.
Bogata zaloga svetilk in mreže najboljših znamk.
Oskrbovanje električne razsvetljave in zvoncev, dvigal, telefonov. Poseben
oddelek za popravila v precizijski mehaniki.

Seja klubovih načelnikov.

DUNAJ 11. (Izv.) Klubovi načelniki so na svoji današnji večerni seji sklenili, da naj se ne vrše paralelne seje, ampak naj bo jutri politična debata o odgovoru grca Šturgkha na češko interpelacijo in sicer do 3 popoldne, nato pa nadaljevanje razprave o finančni predlogi. V četrti seji naj bo dan politična debata, zvečer pa posebna seja, da se izvolijo delegati. V petek zopet ves dan politična debata. Na ta način se hoče zbornica izogniti rusinski obstrukciji in pridobiti na času, ker se prično nova pogajanja med Rusiji in Poljsko.

Delegacije.

DUNAJ 11. (Izv.) V četrti zvečer se bo vršila posebna seja poslanske zbornice, da se izvolijo delegati. Za Dalmacijo bo najbrže izvoljen Srb Baljak, Istra dobi pot slovenskega delegata dr. Laginjo, za Kranjsko bo izvoljen skoro gotovo dr. Šusteršič, za Štajersko še ni odločeno in negotovo je tudi za Gorisko, ki bi morala imeti to pot slovenskega delegata.

Proračunski odsek.

DUNAJ 11. (Kor.) Proračunski odsek je danes nadaljeval razpravo o poročilu pododseka glede južno-ameriške paroplovitve.

Posl. Stapiński je opravičeval svoje delovanje za splošno izseljevanje iz Galicije, posebno v Kanado, ker je gospodarsko-politični položaj na Galiskem naravnost obupen. Upa, da bo trgovinsko ministrstvo nadaljevalo svojo doseganje politiko glede paroplovitve.

Posl. grof Lasocki je izrazil svoje obžalovanje nad dovolitvijo koncesije „Canadian Pacific“, ker bi Avstrija iste ugodnosti in prednosti dosegla lahko pogodbenim putem s kako družbo, katere delniška glavica bi bila v avstrijskih rokah. Obžalovanje vredno je zlasti izseljevanje v Kanado, ker gre tu za trajno naseljenje in je vsak povratek v domovino popolnoma izključen. Grof Lasocki bo nadaljeval svoj govor na jutrišnji seji.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 11. (Kor.) Predsednik Beöthy naznanil začetkom seje, da je danes potekel izključitveni rok za poslanca Justha in Abrahama, nakar je bila reforma porotnega sodišča sprejeta v tretjem čitanju in se je pričela razprava o reformi tiskovnega zakona. Poročevalec Hegedüs je priporočal sprejem predloge. Tekom njegovega govora je došla opozicija v zbornico. Dr. Vaszony (demokrat) je ostro napadal vlado, češ da hoče uničiti še zadnji ostanek sedanje svobode. Grof Apponyi je poudarjal, da v očigled sedanjim razmeram v parlamentu sploh ni umestno, da se sklepa o tako važnem zakonu. Zdi se, da hoče večina ravno sedanji trenotek dobro porabliti, ko opozicija ne more razviti normalnega delovanja.

Predsednik pokliče govornika k redu. Nato je dr. Vaszony v štiri ure trajajočem govoru ostro kritiziral posamezne določbe predloge. Ob tri četrti na 3 popoldne ga je predsednik pozval, naj konča svoj govor. Vaszony je naglašal, da je zatiranje časopisja zelo težek in nevaren problem. Časopisje hoče preživeti vse one, ki hočejo zatreči njegovo svobodo.

Ob četrti na 4 popoldne je bila razprava prekinjena in se nadaljuje jutri.

Sporazum med Grško in Turčijo.

Uspeh posredovanja ministra Jonesca.

Atene 11. (Izv.) Turški mirovni delegati so se zbrali popoldne v grškem zunanjem ministrstvu na konferenco z grškimi delegati, na kateri se je razpravljalo o kompromisnem predlogu rumunskega notranjega ministra Take Jonesca, ki je zadnje dni povodom svojega prihoda v Atene, živahno deloval za dosego sporazuma med Grško in Turčijo. Na konferenci je bil taktično dosežen popoln sporazum v vseh glavnih vprašanjih. — Nekatera postranska sporna vprašanja bodo odkazana posebnemu razsodišču.

Se zvečer se je vršila nova konferenca, da se redigira definitivna mirovna pogodba med Grško in Turčijo. Konvencija bo predložena zaključni konferenci, kjer se pogodba brezdvomno odobri. S tem je spor med Grško in Turčijo poravnal in mir zasiguran.

Izven pogajanj je ostalo vprašanje Egejskih otokov, o katerem bodo odločevale velesile.

Bosenska kriza.

DUNAJ 11. (Izv.) Sarajevski advokat dr. Dimović se je danes odpeljal z Dunaja. Pogajanja z vlado niso dovedla do nikakega definitivnega pozitivnega rezultata. Vlada je Dimovićev program vzela na znanje in izjavila, da ga bo deloma podprala. Zahteva pa, da si pridobi Dimović potrebno parlamentarno ozadje in da postavi pri nadomestnih volitvah v srbski kuriji, kjer je sedaj izpraznjenih 13 mandatov, svoje lastne kandidate. Šele v slučaju, če bi srbski volilci odobrili njegov program in izvolili njegove poslane, bi se pogajanja zopet nade-

jevala. — Na Dunaju se mudi sedaj predsednik bosenskega sabora dr. Mandić.

Utrdba Božedarica pripade Srbiji.

BELGRAD 11. (Kor.) Srbsko-bolgarska komisija, ki ji je bila poverjena ureditev spornega vprašanja glede utrdb Božedarica, je določila, da pripade utrdba Srbiji.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Pridna deklica 28 let stara s 3000 K prihranka se želi poročiti s samostojnim obrtnikom ali državnim uslužbencem. Ponudbe pod „Srečen dom“ Gorica I. 2669

Gospodična 30 let stara s 10.000 K dote se želi seznaniti z uradnikom v državni službi. — Ponudbe pod „Rafaela 7“ Gorica I. 2670

Udova 50 let stara s 55.000 K premoženja, se želi seznaniti z inteligentnim uradnikom. Resne ponudbe pod „Prijetna jesen“, Gorica I. 2671

Odda se mala sobica za enega gospoda pri slovenski dražini. Barriera št. 33, vrata 13. 2672

Priden pošten, dobroznani gostilničar išče gostilno v najem s gotovo kavicjo. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 2657

Odda se postelja poštenemu mladeniču, ulica Solitario št. 16, vrata 22. 2658

Odda se takoj meblirana soba v ulici Belvedere 57, IV. nad. 2652

Šivalni stroj z garancijo K 68. — Poročna soba, moderna, trpežna z marmirjem, z ogledalom, z majnikom, kron 320.—. Stolice, prešivane kože, ogledalo. Cene nizke. Ulica Rapicio 8, I. n., desno. 2664

Vipavsko vino belo I. vrste, lastnega pridelka, na drobno po 80 stot., na dom po 72 stot. liter, na debelo po dogovoru toči Ivan Vodopivec, Trst, ul. Giulia št. 36. 2668

Iščem dečka starega od 12 do 14 let, ki bi raznašal okolo. Trgovina klubov K. Cvenkel, Corso 28. 2577

Mlekarsko društvo Zatočin odda na dražbi izvrstno čajno maslo po dogovoru dne 11. novembra 1913. 2594

Meblirana soba s hrano se odda takoj pri mali družini v ulici Commerciale 9, III. n., vrata 33. 6627

Lozer Ivan, klepar priporoča cenj. občinstvu svojo delavnico s prodajo vsakovrstnih kleparskih izdelkov. Izvršuje vsako naročilo in popravilo v delavnici ali izven po zmernih cenah. Ulica Sette Fontane št. 34. — Svoji k svojim! 2440

Ivan Germek (nasl. Ribarić) priporoča za drv in petroleja po nizki ceni. Pošilja tudi na dom. Trst, ulica Squero nuovo 15, Telefon 2273 (2403)

Novo delavsko konsumno društvo v Trstu.

Članom Novega delavskega konsumnega društva se naznanja, ker se izredni občni zbor ni vršil dne 1. novembra radi nedostopnega števila članov, da se vrši

II. izredni**občni zbor**

21. novembra 1913 ob 8 zvečer v društveni gostilni, Škorklja S. Peter 97 s sledečim dnevnim redom:

1. Volitev predsednika.
2. Volitev 1 člana odbora.
3. Volitev 3 članov nadzornišva.
4. Slučajnosti.

Ker je dnevni red velike važnosti, se nadeja velike udeležbe.

Ako bi ne bilo zadostno število članov, se vrši občni zbor uro pozneje ob vsakem številu članov.

ANTON BARUCCA**MIZARSKI MOJSTER**

Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2

Specijalist za popraviljanje roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmeti mašil za popolno delo in se ne boji konkurence

TVRDKA**Francesco Bednar**

TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST

je preložila svojo

trgovino šivalnih strojev

biciklov in pridevkov z mehanično delavnico vred iz ulice Ponterosso šte. 4

v ulico Campanile šte. 19.

MESNICA**TOMAŽ ZADNIK TRST**

TELEFON št. 16-08.

trg Sv. Ivana št. 6. — Prodaja mesa iz lastne klavnice na debelo in drobno. Na drobno goveje: sprednji deli po K 1.44 in 1.60. Zadnji deli po K 1.76 in 1.92. Na debelo po dogovoru. — Mesnica je vedno dobro preskrbljena s teletino prve vrste, kakor tudi perutnino. Za mnogobrojen obisk se uljudno priporoča

Tomaž Zadnik.

Ljudska urarna**BOGOMIL PINO**

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13 (nasproti cerkve sv. Antona novega)

Bogat izbor ur, verižic, ovratnih verižic, uhanov, prstanov, zapestnic itd. Konkurenčne cene.

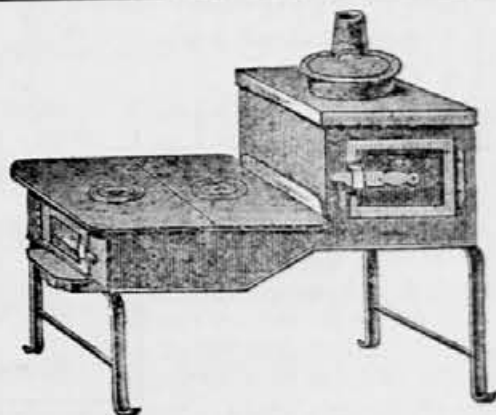
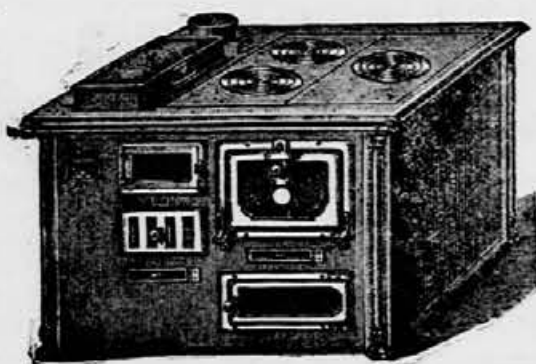
Kadite samo cigaretni papir

Centaur kjer je najboljši

VELIKA ZALOGA

ŽELEZNINE in KOVIN

Trst, ul. G. Carducci 26

Štedilniki

(Sparherd) vseh oblik in velikosti

Peči

iz litega železa in iz blehovine v veliki izberi